Ч. 21 (12.970). Львів, субота 30. січня 1932. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIII.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

| | | |
|---|---|---|
| Місячно | 5·00 | зол. |
| Чвертьрічно | 14·00 | „ |
| Піврічно | 28·00 | „ |
| Річно | 48·00 | „ |

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і заокр. Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Лише легкодух не думає про завтра.
Розумна людина забезпечує свою і своїх близьких будучність тим, що складає свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

БАЛЬ „ОСНОВИ“
11. лютня 1932 р.
у великій салі „Народнього Дому“
(Театр „Ріжнородностей)

# Місяць великих роковин.

**IV. Універсал: проголошення самостійної України. — Постанова про злуку З. У. Н. Р. з У. Н. Р. у Станиславові та свято Соборности у Київі. — Трудовий Конґрес. — Бій під Крутами.**

*Львів, 28. січня 1932.*

Місяць січень суперничить із місяцем листопадом щодо скількости й важности українських історичних дат. Кожна з них зокрема може бути темою цілих томів: хоч усі вони канули в минуле й хоч серед нинішньої дійсности це минуле здається уже далеким минулим, а проте кожна з тих історичних дат має свій величезний зміст і для сучасности і для будучности української нації. Зміст тих ріжних роковин, що-правда, дуже ріжний: одні з них вказують на вагу політично-історичного прецеденсу, другі пригадують лише зовнішньо-декоративне значіння події, інші врешті потрясають своїм траґізмом. Кожна з отих подій викликує інші рефлексії та всі вони мають для нас нині передовсім глибоке педагоґічне значіння: Одні, як дороговказ на історично-національному шляху, інші знову як наука — кудою не треба йти і як не треба робити.

Сталися передовсім у січні місяці дві події — безумовно найважніші у цілій новітній історії України: 22. січня 1918 року Центральна Рада, як революційний парлямент усіх українських наддніпрянських земель проголосила IV. Універсал, в якому були поміщені сакраментальні слова: „...Від нині Українська Народня Республика стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу“. Точно в три дні пізніше останні українські військові частини покинули передмістя Київа Святошина, подавшись по житомирському шляху, відкіля вони вернули вже з німцями.

Якийсь історичний фаталізм казав рівно в рік пізніше відіґратись у Київі другій події величезного значіння — точ-точ у такій самісінькій обстанові. 22 січня 1919 року на тому самому Софійському майдані, з цілим величавим церемоніялом, який затвердила рада міністрів, відчитано грамоти галицької Української Національної Ради про злуку З. У. Н. Р. і також грамоту Центральної Ради про злуку У. Н. Р. Цей акт був завершенням станиславівської постанови з 3. січня 1919 року. Завезла її до Київа велика делеґація сорока осіб, а відчитали її на Софійськім майдані д-р Льонгін Цегельський по українськи й д-р Ярослав Олесницький по французьки. Микола Садовський у козацькому жупані пантрував, щоби все йшло складно, весь Київ потапав у згуках церковних дзвонів та радісно маяли прапори. А точно в 7 днів пізніше почалася евакуація Київа з усіх державних установ, які вже більше туди не повернули...

Як на глум, серед такої непевної воєнної атмосфери, серед щораз голоснішого гуку гармат, зібрався на наради перший всеукраїнський парлямент — Трудовий Конґрес — який мав стати таким самим суроґатом Всеукраїнських Установчих Зборів, як Центральна Рада була суроґатом першого українського парляменту. Вибраний серед военно-революційного хаосу й метушні, на обмеженій уже території, на принципах, які прийнято під кутом лицитації з шаліючою демаґоґією більшовиків, при всіх своїх хибах і недостачах цей трьохдений конґрес (23—25. I. 1919.) всетаки перейшов до історії як позитивне явище: бо Трудовий Конґрес не зійшов бодай із національно-державницьких позицій і всупереч усім зусиллям більшовиків замаркував цілком отверто своє протимосковське і протибільшовицьке становище...

І сумні роковини, вже цілком іншого характеру: 19. січня 1919 року, в день Йордану, 14 металевих трун, — кожна червоною китайкою перевязана, — на 14-ти гарматах переїхало дорогу від головного Київського двірця до „царського“ саду й лягло високо над Дніпром у спільній могилі. Це востаннє їхали вулицями Київа й на віки спочили у Київі Федь Черник, Володимир Загаєвич, славетні сотники Січового Стрілецтва, які з 12 товаришами лягли під Мотовилівкою, промостивши своїми тілами шлях до побіди над московськими добровольцями.

Бій під Мотовилівкою був історичною подією в науковому розумінні того слова, бо він дійсно рішав про хід історичних випадків і рішив його дуже радикально, кінчаючи одну й започатковуючи нову добу. Тому при всьому смутку похоронного церемоніялу, всі учасники тих похоронів і всі пізніші українські літописці стверджують, що цей бій не був даремний і смерть його героїв. Правда, ніяка геройська смерть — кажуть — не є даремна, бо залишає традицію геройського пориву. А всеж, а всеж — якже іншим був бій під Крутами, якого роковини теж у січні. 30. січня 1919 року кількасот молоді, кілька сот студентів і гімназистів, з яких більша частина вперше тримала в руках рушницю і не вміла ще нею як слід орудувати, не тільки без гармат, але й без вишколу йшла напустріч реґулярній армії, що сунула з півночі на Україну, й полягло в обороні її, збільшивши лише хроніку мартирольоґії. Вигинув тоді квіт молодої підростаючої інтеліґенції, в той сам час, коли в краю були сотки тисяч старих досвідчених вояків, які з туги за миром і з байдужности до рідної державности „здемобілізувалися“, та тисячі вояків, які сиділи по касарнях і проголосили „невтральність“.

Бій під Крутами є одною з найбільших траґедій в українській історії. Бо його навіть годі зарахувати до історичних подій: адже він не міг змінити ходу тодішніх подій і в нічому його не змінив. Він не був програним боєм — він був траґічним епізодом, який кидатиме по віки жахливе світло на тодішні українські відносини.

В місяці січні, в місяці великих роковин, треба схилити чоло перед усіми тими подіями, які з кожним роком дальші від нас і з кожним роком серцям нашим ближчі.

# Теперішній стан Приморщини.

*(Від нашого кореспондента.)*

**Сім тисяч жалоб на телеґраф. — Зривання праці газет. — „Робота“ для українців. — Немає вугілля для міст. — Судова розправа. — Консервація заводів та „розвій пятирічки“.**

Харбін, 16 січня 1932.

Перед нами лежить кілька примірників радянських ґазет з Приморщини, головним чином „Красное Знамя“. Сірий, брудний папір, вонюча фарба, сам текст ґазети зложений на лінотипі, але наслідком того, що вже від часів революції лінотипів ніхто не ремонтував, букви ріжні розмірами і в ґазетних стрічках стрибають у ріжні боки. Читати такий друк дуже важко.

Статті названі всякими дуже крикливими аґітаційними заголовками, серед яких є і такі: „Ліса багато, але заводи стоять, треба до відповіді завмерлих опортуністів“, а трохи нижче на тих-же сторінках у петіті можна бачити такі повідомлення як ось слідуюче:

„Адміністрація кіно „Уссурі“ завдяки тому, що електрична енерґія часто перериваеться і ріжні злочинці користають з того, повісила в залі та біля каси ґазові лямпи. Тепер мабуть ніхто вже не буде красти грошей з кишень глядачів“ (Кр. Зн. ч. 284. з 24/12). Ось вам і країна, де немає „уголовщини“.

Управління звязку себто телеґраф та почта працюють до тої міри кепсько, що по інформаціям „Черв. Прапору“ ч. 284 в управлінню отримано 7.000 заяв на недоставку телеграм та грошових переказів, при чому за один телеграфічний переказ на 200 карб. взяли 6 карб. за його шукання, але і після того адміністрація заявила, що знайти не може.

А в 289 ч. „Черв. Прапору“ з 30. грудня м. р. читаємо оповістку адміністрації ґазети про те, що „сьогодні ґазета виходить у половинному розмірі тому, що місцева телеґрафічна контора працює так, що її службовці своїм кепським відношенням до діла зривають передачу телеграм агенцій. І тому доклад Куйбишева, що був виголошений на 2 сесії ЦВК СРСР про господарський плян СРСР“, був переданий у такому вигляді, що редакція повернула його, як і інші телеграми до справлення, але до самого вечора телеґрам не виправили і редакція нічого не могла дістати у відповідь, бо ніхто з нею не хотів про це балакати“. Ось і досягнення орґанів звязку.

А в той же час чекіст Мікеладзе, що втік з Харбіна, де багатьох людей зруйнував своїми заходами на східньо-китайській залізниці, мав не тільки все для себе, але його телеграми доходили до Харбіну в 2—3 години. У Владивостоці затримали текст постанов „Далькрай і сполком-у“, затверджених ЦВК СРСР, при чому в цьому докладі є цікаві речі і для нас. Там засновано три національні округи для туземців Приморщини та 15 національних округ і 600 національних рад для китайського, корейського й українського населення краю. У цих районах відкрили 824 школи, крім того 9 середніх професійних шкіл, при чому три для корейців, три для китайців, дві для жидів і ...одну для українців, яких маємо на Далекому Сході 60—80 відсотків усього населення. Почали там друкувати і 12 газет у мовах національних меншин, при чому українці зачислені там до меншин, але ні одної газети не отримали. Більшовики рішили ввести латинку до китайського та корейського письма, але ці заходи мабуть на ніщо не здадуться.

Так виглядає більшовицька праця для українського населення на Приморщині. У часи визвольної боротьби у 1918—1922 роках українці мали значно більше, бо мали свої національні школи, мали свій часопис, не кажучи про всякі інші національні установи та їх обєднання „Далекосхідній Секретаріят“ у м. Владивостоці.

Які там відносини — доказує найкраще факт, що весь склад центрального управління „Дальвугілля“ з Цуріковим на чолі та іншими віддали під наглий суд за зловживання, які спричинили те, що місто і цілий край остали на зиму без палива. Про дійсний стан постачання вугілля найкраще дізнаємось з того, що Артемовські шахти замість 2 тисяч тон дали тільки 1469 т., Угловські шахти замість 1500 — дали 1308 тон. Так було у жовтні, а в листопаді справа ще погіршилася, бо замість 5.000 тон, шахти дали тільки 1269 тон. У грудні справа спинилась у ще гіршому стані.

Лихо працює і „Дальліс“, який не заспокоює навіть найнеобхідніших потреб на дерево для будівель та ремонту, а господарка стоїть там на такому поганому рівні, що 20.000 кружляків цінного корабельного лісу остало просто в воді у бухтах „Пластун“ та „Володимир“, а робітники на риболовських промислах почали зимувати у землянках та палатках і серед них поширились ріжні недуги.

Такий ремонт кораблів, як його веде „Далекосхідній завод“ у Владивостоці, виконує замовлення 10 місяців після того, як минув ре-

чинець виконання. Пароплав „Червоний Жовтень", що повинен був у травні відплисти на північ, вийшов з пристані щойно в кінці листопаду, та після капітального ремонту команда його була примушена сама перевірювати все зроблене на заводі та направляти те, чого завод не виконав. Коли 20.000 кружляків лісу лежить і гине у воді десь на північному березі Приморщини, фарніровий завод на ст. Океанська, став тому, що Дальліс не постачає зовсім матеріялів. Для експорту заготовлено на ст. Уссурі 400 вагонів лісу, але за 18 днів грудня доставлено лісу до Владивостоку на пристань тільки 15 вагонів. Це помітне у всіх ділянках життя Приморщини, цього багатого лісом та вугіллям краю, краю що не знав злиднів та голоду.

Селяни тікають звідтам сюди, до Манджурії, мимо сильної прикордонної охорони і мимо розстрілів з кулеметів цих збігців. Так під самі Різдвяні Свята до Харбіну втік один старий чоловік, зранений та обморожений, а решта його друзів, що також тікали разом з проводирем контрабандистом — китайцем, згинула від розстрілу чекістів на кордоні. Жертвою цих розстрілів впало декілька жінок.

Щодня тікають сюди усіми лісовими дорогами, стежками через скелі, де блукають крім утікачів тільки тигри та медведі. Всі ті втікачі шукають для себе порятунку в країні хунхузів, де тепер японці будують модерну нову державу манджурів-монголів.

**Микола В. Самійлович.**

—o—

# Вісти з „Рідної Школи".

**Обовязкова передплата півмісячника „Рідна Школа".**

Президія Головної Управи буде надалі містити в журналі „Рідна Школа" свої обіжники, розпорядки, ріжні оголошення, конкурси, іменування, звідомлення, викази і т. п., тому всі установи „Рідної Школи" обовязані передплачувати той півмісячник. Також члени Старшини Кружків, Учительських Зборів та по змозі і члени Т-ва „Рідна Школа" й батьки шкільних дітей повинні стати передплатниками півмісячника „Рідна Школа". Адреса: Львів, Ринок 10.

**Коляда на „Рідну Школу".**

Головна Управа „Рідної Школи" взиває всі Кружки „Р. Ш." і Збіркові Комітети викінчити викази сьогорічної коляди на „Р. Ш." по громадах і повітах і з готівкою до кінця січня 1932. переслати до Головної Управи „Р. Ш." Переведеної чи заколядованої кимнебудь збірки не можна ділити чи призначати на якісь інші, хочаб навіть дуже хосенні і потрібні цілі, але вся коляда мусить піти виключно на „Рідну Школу". — Про всякі перепони в коляді на „Рідну Школу" повідомляти докладно Головну Управу „Р. Ш.", подаючи хто (староста, поліцай, наказний комісар і т. д.) і які перепони робив, чи і хто протиділав тому і як.

**Круг діяльности при збірках.**

Згідно з обіжником з 26. III. 1932. ч. 1649 Кружки „Р. Ш." працюють тільки по своїх місцевостях чи повітах, а загальну акцію в краю і за кордоном веде лише Головна Управа „Рідної Школи".

**Звідомлення з діяльности на 1930—31 рік.**

Чимало Кружків „Р. Ш." (навіть повітових!) не надіслало ще звідомлень зі своєї діяльности за 1930—31 адм. рік, який повинні були предложити на розісланих в листопаді 1931. друках найдальше до 15. грудня 1931. Тому Гол. Управа взиває ті докладно виповнені звідомлення надіслати до Головної Управи „Р. Ш." негайно та найдальше до 15. лютого 1932, бо вже виготовляється загальне звідомлення Т-ва на Загальний Зїзд „Рідної Школи".

**Протиалькогольний місяць лютий.**

Кружки, школи і курси „Р. Ш." поведуть в місяці лютім збільшену протиалькогольну і протинікотинну акцію, влаштовуючи т. зв. „протиалькогольні і протинікотинні тижні" з виставами, викладами, відповідними представленнями, дискусійними сходинами, живим та стінним часописом. Заздалегідь подбати про відповідних прелеґентів. Таку акцію порадно вести в порозумінні з українським протиалькогольним Т-вом „Відродження" та „Союзом Протиалькогольних Гуртків Молоді" (Львів, вул. Ґродзіцьких ч. 4). В місяці лютім подбати особливо-ж: 1) про заснування при кожній рідношкільній установі протиалькогольних і протинікотинних гуртків та приєднування до них членів, 2) про поширення протиалькогольної і протинікотинної літератури, яку у великому виборі має постійно на складі книгарня „Рідної Школи" у Львові, вул. Сикстуська ч. 20, 3) популяризувати клич: замість на алькоголь і тютюн — гроші на „Рідну Школу" та поширювати протиалькогольні карти „Рідної Школи".

# З життя краю.

## З ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНИ

*Підмога для „Просвіти". — Оснування кооперативи „Промисловий Млин". — Вшанування памяти місцевого патріота о. Severського Петра. — Загальні збори читалень „Просвіти" в Ласківцях і Слобідці Струсівській. — Свято „Просвіти" в Слобідці Струс.*

Допомогова акція „Просвіті" поступає у нас в двох напрямах. У грудні 1931 р. переведено збірку „на дар „Просвіті". Правда, наше село сходить на жебрачу торбу, як це доказано вже науковим способом. А проте це село, що знаходиться нині на дні економічної пропасти, потрапить ще жертвувати на народні цілі. Крім цеї загальної перешкоди істнує ще одна доволі велика перешкода від адміністраційної влади. Від минулого року дає влада дозвіл на збірку з застереженням, що кожний збірщик мусить мати збіркову листу з фотоґрафією. Ця позірно дрібничка дається дуже в знаки, просто унеможливлює переведення збірки. Подумати тільки, що нині на селі ніхто не має знимок, а коли й має, то не все якраз той хоче занятися збіркою. Коли вже підшукано потрібних людей, то треба було водитися з ними до фотографа. Таким чином перше ніж „Просвіта" заробив фотоґраф. Не зважаючи на наведені перешкоди, вдалося зорґанізувати просвітну збірку в 29-ох громадах на 40. Ті, що не доставили фотоґрафій, мусітимуть зложити на дар „Просвіті" з фондів місцевих товариств. Збірку переводжено в грошах і в натураліях. Треба сказати, що там, де збірщики завдали собі труду і збирали збіже, там збірка випала краще. Збірщиками були переважно сільські парубки. В Острівці, Застіночу занялася збіркою студ-ка п. Карпинська Надія, в Іванівці збирав студ. Хоптяний, в Могильниці Старій студ. Іван Головацький, в Романівці студ. Музика Михайло. Поодинокі села зложили такі суми: Застіноче 15 зол., Островець 24.70, Зеленче 5.70, Ілавче 86, Янів і Слоб. Янів. 44.20, Струсів 50, Романівка 38.05, Ласківці 46.05, Могильниця Нова 80.40 Кобиловолоки 75.30, Могильниця Стара 13.25 Заздрість 20.83, Глещава 10.80, Гумниська 19.82 Малів і Сем. 20. 18, Слобідка Стр. 17.30, Зубів 7, Тереб. Сади 14, Лошнів 16.37 зол. Звичайно давала „Просвіта" збірщикам дару премії в книжках. Треба признати, що це заохочувало і добре ділало. Цього року „Просвіта" не обіцяла жадних книжочок! Відступила від свого доброго звичаю! А премії повинні дістати коли вже не поодинокі збірщики, то принайменше читальні. Нині на селі голод на книжку, але ще більший го-

**ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. СІЧНЯ 1932.**

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ. 3)

# Клопоти зі щастям

*(Гумореска.)*

— Беріть, добродію, — казав далі урядовець, — що вам фортуна за даремнісенько в пазуху пхає, і добре на тому вийдете, та ще нам подякуєте...

— Та може би можна цю індичку так таки тут денебудь продати? Бачите, я мешкаю в каміниці на поверсі, і індички держати не можу...

— Щиро не раджу вам того робити, бо вас тут, у Львові, ошахрують і видурять у вас за щонебудь такий цінний предмет. Беріть її з собою на провінцію, а ручу вам, що в кожному дворі куплять її на розплодок. То чисто японська порода. Ми щонебудь нашим приятелям на фант не наставляємо...

— Та лиш будь ласка зложити за годування вашої індички 5 зол. за тих десять днів, і заберіть собі ваш тягар з нашої голови...

— Та за яку годівлю, що це нового? Маю від вас письмо, що можу забрати виграного індика кожної хвилини, а тут кажете собі ще за годівлю платити?

— Добродію, не хвилюйтеся! Очевидно, ви не були ласкаві звернути вашої ласкавої уваги на те, що стоїть у нашому письмі під зіркою. Звичайна собі заувага, як у культурному світі водиться, що від живих фантів платиться за годівлю і, розуміється, догляд, а саме за дріб по 50 гр. денно. Бо безперечно, що від хвилини виграння, виграна річ належить до вас, а від хвилини, як ви одержали від нас повідомлення, то обовязок удержання йде вже на ваш рахунок. Подумайте, що воно було би якби ми через тих десять днів не дали вашій індичці їсти? Правда, що булаб здохла? А ми булиб вам мусіли заплатити відшкодування. Чи ви чували коли за римське офіціюм бові візі? Воно саме тут підходить.

Нічого було робити. Справа була ясна як сонічко. Він виняв калитку і заплатив 5 зол.

— Так ви забираєте своє щастя зараз? Василю! Мой! — кликнув панок крізь двері, а дай там пану індичку..

— Я відїзджаю аж завтра і завтра її заберу, бо якось голі з індичкою до готелю заїздити.

— Правда! Так хай буде до завтра, та будьте ласкаві доплатити ще за завтрішній день 50 сот.

Заплатив і вийшов на вулицю, а ждучи тут на трамвай думав собі: „Колиб я знав, що з тим моїм щастям матиму стільки клопоту, то був я відрікся усього. Це мене вже стільки грошей коштує, що був би два або й три індики за це купив таки у себе дома. А що найліпше, то те, що я тої мої індички ще й не бачив".

III.

Того дня бігав аж до вечора за орудками та зносив клуночки до готелю. Зайшов ще до кіна та почував себе таким втомленим, що не досидів до кінця, пішов до молочарні на вечерю і вернувся до готелю на вдивовижу готелевої служби в 8. годині спати.

На другий день заорудував решту і пополудні забравши валізки на фякра, поїхав за індичкою на Личаків.

Панок урядовець прощав його з поклонами, Василь, як виніс індичку до фякра, то й собі наставив лабку, а він за кожне висказане йому бажання проклинав їх і себе самого.

Поїхав на двірець. В одній руці тягнув доволі важку валізу а в другій під пахою важку мов дрохва індичку. З бідою зайшов на двірець і купив квіток до себе, до своєї стації. Відтак перекрався поміж тих двох церберів, що значать при вході квітки на перон, і шурнув до воза. Йому було ніяково, що всі на нього дивилися, начеб він з краденою індичкою втікав. Знайшов собі порожню сепаратку і сів важко дихаючи. Деж тут подіти бідну індичку? Під лавкою горячо, що руки не можна вдержати, бо щойно пустили нову струю пари з машини. На полиці теж не можна, бо то ніч, індичка не видить і може кому на голову впасти. Тож поставив її під вікно на лавці, сам біля неї присівся та став її гладити. Тепер став рахувати, скільки він дотепер видав на це своє щастя: дорога сюди і назад 14 зол., фякер з дому 2 зол., у Львові 3 зол., то вже 19 зол., трамвай 75 сот., готель 10 зол., годівля індички 5.50 зол., Василеві 50 сот. то вже повних 36 зол. Добре ще, що він має знижку урядовця, а то заплатив би ще 14 зол. більше. Скільки то індиків можнаб за це купити!

До сепаратки стали заходити інші пасажири. Всі дивилися цікаво на індичку. Вона, сердешна, дивилася цікаво на тих, що приходили, кивала головою на привітання, начеб хотіла їм сказати добрий вечір вам люди добрі, а чого вас стільки сюди поналазило? А коли засвітили світло, то індичка ще більше здуріла.

Нарешті поїзд рушив, і від того руху вона так захиталася на лавці, що мало не впала.

Приходить кондуктор значити білети.

— А ця громадянка з ким їде? — питає.

— Зі мною, — каже її власник, а всі зачинають сміятися.

— Для неї, добродію, належиться перша кляса у звіриннім вагоні, тірваґен, коли знаєте.

— Я не можу того зробити, вона делікатної породи, японської, там холодно і моглаб перемерзнути.

— В такому разі заплатіть за неї особовий білет, як і за себе.

Виймає з калитки 7 зол. і наставляє кондукторові.

— Та як? 7 зол., коли білет коштує 14...

— Я заплатив за себе лише сім...

— Е! То що іншого, ви їдете на урядничу леґітимацію і платите лиш половину. Але ця громадянка, наскільки мені відомо, не служить державі у жадній бранжі і мусить платити повну таксу. І нема у тому ніякої для неї кривди, бо, як бачите, розсілася на лавці мов пані бурмістриха, і якраз стільки місця забирає.

Пасажири сміються, а він страшно лютий платить ще 7 зол.

Цифра коштів дійшла вже до пятьдесятки

(Докінчення буде.)

зол на грощі. Село, одержавши відповідний еквівалент у формі книжок, тим охотніше дало би на другий раз. — Паралельно з тим іде допомога „Просвіті" в формі підписування позички на її санування. Покищо утворено Повітовий Позичковий Комітет, який постановив розвести головну кампанію в повіті після свят. Повіт поділено на девять районів. Добре було би, якби „Просвіта" чим скорше оголосила свій бюджет за слідуючий рік і подала докладний плян санації до публичного відома.

Дня 5. січня н. р. основано в Теребовлі кооперативу „Промисловий Млин", що має переробляти збіже своїх членів, хліборобів-продуцентів, на муку й експортувати або переробляти в пекарні, яка повстане при тім підприємстві, і продавати своїм членам консументам. Таким чином кооператива буде мати два роди членів: члени продуценти (уділ 25 зол.) і члени консументи (уділ 10 зол.). На збори прибуло 73-ох делегатів селян і священиків. Статут реферував інж. Ст. Мацькевич, доказуючи, що таке підприємство, оперте на великій масі членів продуцентів, може добре просперувати навіть у теперішнім тяжкім часі. Дискусія була оживлена і дуже поважна, видно було велике зацікавлення серед присутніх. Вибрано дирекцію в такім складі: о. Степан Мохнацький, інж. Степан Мацькевич і дир. Яворський Франц.

Дня 9. січня ц. р. відбулося в селі Глещава відслонення портрету колишнього пароха і довголітнього голови читальні та організатора села. Портрет кисти маляря Володимира Гаврилюка повішено в читальні на память того славного священика і великого громадянина, який так багато заслужився для Глещави. З тої нагоди відбувся в читальні „Просвіти" у Глещаві урочистий вечір, на який прийшли всі громадяни села. Реферат виголосив селянин Білошицький і о. Дерлиця Йосиф, теперішній парох села. В обох рефератах подали промовці докладний опис життя о. Єзерського і його добрі діла, якими він заслужився для Глещави. На вечері співав міш. хор під управою п. Вербовецького і грала орхестра. Свято закінчено відіграннам „Боже великий, єдиний".

Дня 27. XII. 1931. відбулися річні загальні збори читальні „Просвіти" в Ласківцях при битком набитій просторій салі. Просвітний реферат виголосив делегат філії „Просвіти" д-р С. Годований. Читальня має велику бібліотеку, з якої користає особливо радо молодь. При читальні є також спеціяльна діточа бібліотека під управою місц. пароха о. Рокіцького, якого на цей (1932) рік вибрали головою читальні.

Дня 10. І. 1932. відбула свої річні заг. збори чит. „Просвіти" в Слобідці Струсівській. І тут, як у Ласківцях, звертає виділ головну увагу на виховання молоді в національнім дусі. Реферат про потребу позашкільної освіти виголосив д-р Годований Степан. Після звідомлення виділу вивязалася оживлена дискусія над напрямом просв. роботи на селі. До виділу увійшли свідомі селяни, які дають запоруку, що читальня під їх проводом буде гарно розвиватися.

Дня 15. І. ц. р. був у читальні в Слобідці Струсівській концерт у честь „Просвіти". Концерт влаштовано спільними силами Острівця і Слобідки Стр. Коротку, але сердечну промову виголосив селянин Іван Крушельницький. Хор вишколили два студенти теольоґії Юрій Карпінський і Сильвестер Саламон. Цей останній приїхав на святочні ферії до Острівця. А походить він з далекої Юґославії. Він вивчив селянський хор м. ін. і пісень тих юґославянських українців-кольоністів. Ці пісні, як взагалі виступ острівецького хору, дуже подобався нашій селянській публиці. Весь дохід в сумі 41.17 зол. призначено на „Просвіту".

*Д-р Ст. Годований.*

СПЕЦІЯЛІСТ-ДЕНТИСТ

**Д-р мед. Богдан Баранецький**

б. елев дентист. клініки і лікар держ. шпиталя приймає в недугах:

ЗУБІВ, УСТНОЇ ЯМИ І В ХІРУРГІЧНИХ НЕДУГАХ ЩОК

**У ЛЬВОВІ. вул. Валова 14. II. п.**

щодня від год. 3—6 попол.

1143 Найновіша дентист. техніка. 10—16

## Хвиля страйків заливає Еспанію.

МАДРИД, 27. І. ПАТ. У Кастель де Кабра вибух страйк. Страйкарі заняли ратуш, підпалили архіви, здобули складницю зброї та замкнули в тюрмі представників місцевої влади й оголосили комуну. До Кастель де Кабра вислали військо. Губернатор Меруель приказав закрити синдикалістичні осередки у столиці провінції та чотирьох інших містах і арештувати дирекції тих синдикалістичних осередків. В Аліканте вибухнув загальний страйк. У Кордові арештували 22 особи.

# Польська освітня політика.

**З відповіди посла Великановича на бюджетовій комісії сойму на промови міністрів Перацького і Єнджеєвича в справі освітньої політики супроти українців.**

### НЕДОСТАЧА ФАХОВИХ ШКІЛ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Фахових державних шкіл не маємо ані одної. Є понад 800 польських, до яких наша молодь дістається тільки з великими труднощами і то в дуже обмеженому числі. Що більше, є труднощі у творенню приватних українських фахових шкіл, як це діється зараз зі справою дозволу СС. Василіянкам у Львові на отворення промислової семинарії для виховання учительок фахових шкіл. Львівська кураторія робить труднощі, бо мовляв досі у Львові нема такої польської школи. Не хочу посуджувати центрального уряду про таке саме становище і маю надію, що п. міністер видасть у цій справі прихильне рішення.

### БОРОТЬБА ЗА УКРАЇНСЬКІ ВИСОКІ ШКОЛИ І НЕДОЛЯ УКР. СТУДЕНТІВ.

Справа вищих шкіл має в нас вже свою історію. Боротьба за український університет у Львові тріває від 1899 р. У цій боротьбі маємо значні матеріяльні і моральні жертви, а навіть жертви у людях, маємо заграничну опінію, але корисних наслідків не можемо діждатися. На 20 високих заведень у Польщі (між ними 3 засновані вже по війні) має право український нарід домагатися бодай одного для себе. Умовини для цього є. Є відповідна скількість професорських сил, є також належна скількість студентів. У самій Польщі у вищих заведеннях студіює понад 3 тисячі української молоді. При цій нагоді хочу звернути увагу п. міністра на те, що на університетські фахові студії, як медицину, ветеринарію і техніку приймається дуже мало української молоді. Наприклад на львівському університеті в попередніх літах приймали на медичний факультет від 14 до 18 учнів українців, а цього року приняли тільки двох. Натомість принято аж 10 таких, що записали себе по національности „русскими". Недавно святкували у Львові цікаве свято, 30-тилітню річницю сецесії університетської української молоді з львівського університету. З польської преси одинокі часописи ППС здобулися на критичну оцінку цієї річниці, де пригадали офіціяльним чинникам Польщі, що справа українського університету у Львові істнує далі і що її позадлання лежить в інтересі української культури, а також в інтересі престіжу Польщі.

### ПОЛЬСЬКА ШКІЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ НА НАШИХ ЗЕМЛЯХ.

Перейдімо тепер до ділянки шкільної адміністрації. Український нарід позбавлений цілковито впливу на цю ділянку, а тим більше позбавлений впливу на справу номінації учителів, які мають виховувати душу молодого покоління. Перед 1918 р. бодай посередньо могло українське громадянство впливати на шкільну адміністрацію. У шкільних повітових радах засідали українські громадяни, яких покликувано через самоуправні інституції, а не на основі „відзімісе" інспектора. Замісць кураторів з диктаторськими привілеями була Краєва Шкільна Рада, покликана до життя громадянськими чинниками. У Повітових Радах і в Краєвій українці мали своїх відпоручників, хоч не в належному числі, але їх голос там респектували і шанували. Навіть місцеві шкільні ради мали давніше більший авторитет і дбали більше про добро школи як тепер, тому що були репрезентантами громадянства, а не мужами довіря інспектора. Абстрагую від того, що на справи україн. шкільництва не маємо ніякого впливу в самому міністерстві освіти, бо це є справа політичного відношення уряду до нас, але на шкільні кураторії, інспекторати і місцеві шкільні ради повинні ми мати свій вплив, тому що від куратора і інспектора залежить цілість відношення громадянства до уряду і навпаки. На 278 інспекторів і на 368 їх заступників нема ані одного інспектора українця. На тере́ні кураторій, де переважає укр. населення є 80 інспекторів і 97 їх заступників, але самі поляки. А політика численних з тих панів є жалюгідною. Їх то головною заслугою є знищення українського шкільництва і репресії в плебісцитовій акції. Їх виною є, що учительство укр. народности усувається з рідних теренів. Більшість інспекторів виконує програму п. Грабського на 100 відсотків. За 13 літ контакту з численними повітами стрінувся я перший раз з признанням нашого громадянства для тактовности інспектора в Снятині, але його за справедливе трактування нашого учительства, з тамошнього повіту усунено

### НИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСТВА.

Такі інспектори, як Бережницький у Турці, Мотак у Надвірній, Костельний у Копичинцях, Самборський у Збаражі і т. п. зовсім не викликують прихильного настрою нашого громадянства до авторитету влади. Позволю собі зацитувати приклади: інспектор Бережницький позбувся найкращих сил з повіту, а держить і боронить учителів, що мають за собою зловживання кримінальної натури, як прим. Кульчицький з Ґусного. Коли мешканці того села внесли на нього зажалення за ріжні злочини, і також це оголошено в пресі, то інспектор Бережницький поїхав на слідство, але зробив справоздання, що це справи старі, з перед 2-х літ. Управителя школи з Волчого п. Хаджая вигнав він з посади за це, що не помагав приєднувати укр. молоді до „Стшельца", а коли учитель вже з далекого заходу вніс прохання з домаганням на приверненння йому первісної посади, то Бережницький обдурив свою владу, бо доніс, що нема там вільної посади, хоча був там на заступстві лише тимчасовий молодий учитель. Коли говорю про шкільну адміністрацію і діяльність інспекторів, не можу поминути мовчанкою одного цікавого випадку з тої ділянки. У березні 1931 р. перенесено з Кального, пов. Долина, учительку п. Марію Сембратович по 33 літах служби на основі § 58. до краківської кураторії в Келецьке воєвідство. При дорученню декрету перенесення здержано їй побори, а також не асигновано зачету на кошти виїзду. Учителька зголошується особисто у інспектора в львівській кураторії, та заявляє, що не може поїхати на нову посаду з причини недостачі фондів і рівночасно вносить прохання до мін. освіти на відрочення речинця перенесення до вересня. За згодою влади остає на своїй посаді, кореспондує з владою, учить діти і з кінцем червня їх клясифікує та підписує урядові документи. Поборів їй не платять. У травні одержує документ з мін. освіти, яке відкидує її прохання на відрочення речинця перенесення, але зачету на кошти перенесення не дає. Рівночасно одержує з краківської кураторії письмо з повідомленням, що влада розвязує з нею „стосунек службови", бо вона не зголосилася до служби і ніби то не виконує своїх обовязків. Що більше, міністерство відкидує її відклик від рішення краківської кураторії і учителька мимо своєї праці тратить права за невиконування учительських обовязків. Вже два роки тягнеться справа, а влада не вважає за вказане полагодити її в користь пошкодованої, хоча помилка влади є тут очевидна, бо учителька вчила до кінця року, посади не покинула, а також міністерство через неасиґнування зачету на переїзд само унеможливило їй поїхати на нову посаду. Коли я є при справі учительства, хочу звернути увагу Високої Комісії на виїмкове трактування владою учительства укр. національности. У цій матерії істнує, здається, певна програма, яку через 10 літ систематично виконується. Завданням правлячих чинників є в першій мірі постійне зменшування укр. учительства з теренів, заселених більшістю укр. населення. Ціль ясна: девіза п. Грабського, щоби до 25 літ в Польщі були тільки самі поляки. Знищено укр. шкільництво, а за цим треба позбутися укр. вчительства, а на те місце дати польське. Учитель поляк має накинути укр. дитині польську душу, той учитель має впливати винародовляючо на наше громадянство, той сам учитель поляк має бути боєвиком „кресуф" і точкою опору для апостолів асиміляційної ідеї.

### РОЛЯ ПОЛЬСЬКОГО УЧИТЕЛЬСТВА ПРИ КОНСКРИПЦІЇ.

Не хочу обиджувати товаришів поляків але для спільного товариського добра мушу кинути пару прикрих слів на їх адресу. Щоби не стрінутися з голословністю, подам декілька прикладів на доказ, що польське учительство в значній скількости вірно сповняє ідеї табору п. Грабського, про що свідчить останній перепис населення: здавалося мені, що учительство без огляду на національність виконає совісно і справедливо цей обовязок і спочатку був я вдоволений, що праці при переписі доручено учительству. Тимчасом при напливі матеріялів з краю до наших установ я грубо розчарувався. Польське учительство пішло проти волі нашого народу і з одної сторони писало власновільно національність наших людей, які слабо знають письмо а з другої сторони слово „україн-

ський" на рівні з поліціянтами чи малоінтелігентними писарами зробило боєвим кличем, кличем „бунту". Кілька прикладів з терену львівської кураторії:

1) Учителька з Блудник п. Рокуцька, проти волі наших людей, як розговірну мову вписує „руску", замість „українську". Коли інтересовані відказалися підписати списовий аркуш, приходить до них на другий день постерунковий. 2) Учитель Сікора з Семиковець не хотів вписати при людях матірної мови, а через це люди відмовили підписання аркушів. 3) Учитель в Межигірцях не хотів виповнювати двомовних аркушів українською мовою. 4) Так само учителька з Колодіїв п. Корпакова. 5) Учителька в Кончаках Старих п. Цешановська відказалася виповняти друки в українській мові, кажучи людям, що не вільно. 6) Учитель з Ільника п. Новосельський значну частину укр. населення зарахував поляками. Управитель школи з Шумлян, пов. Підгайці, п. Енгель, не хоче виповнювати аркушів в українській мові і заявляє, що він „по українськи не вміє". Таких прикладів маємо дуже багато.

А як розуміє державна поліція слово „українець" нехай свідчать приміри з Мостиського повіту, де в Радиничах командант постерунку називає уживання цього слова „бунтом"; інший каже війтові в Кальнику, що записуючи свою мову українською - він зганьбився, а ще інший стверджує, що „Україна ест за Можем Чарнем".

—o—

# РОЗПРАВА ПРОТИ Б. ПОСЛІВ
## прал. о. Куницького та д-ра Заваликута.

*Четвертий день розправи.*

В четвер, 28. ц. м., зізнавали свідки прокуратури й оборони на обставину віча в *Тернополі*, а потім на обставину віча в *Ґермаківці*. Крім того трибунал займався *кількома внесками* прокуратора, які остаточно відкинув.

### ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Розправа почалася з переслухання свідків прокуратури.

Св. *Ян Полянський*, асесор воєвідського уряду в Тернополі, заприсяжений, зізнає, що був делегований тернопільським старостввом на віче УНДО в Тернополі в літі 1928 р. Віче отворив пос. д-р Баран, а по нім перший промовив о. Куницький. Він складав звідомлення з діяльности Української Парл. Репрезентації і представляв, що з українцями в Польщі поводяться по мачошиному. Кожний нарід — говорив обв. — змагає до свого ідеалу. Мін. Складковський осягнув свій ідеал тим, що казав кожному господареві вибудувати виходок, а ми, українці, змагаємо до політичної незалежности. Жалувався теж обв. на несправедливу парцеляцію. Після о. Куницького промовляв сен. Бараник, а потім забрав слово пос. д-р Заваликут, що говорив про вишрубований держ. бюджет та шкільні справи, виступаючи різко проти польонізації українських дітей. Накликав теж, щоби українці єдналися та працювали над своїм національним визволенням. Свідок мав враження, що пос. Заваликут накликав до ненависти супроти поляків, але подрібно тої промови собі нині не пригадує. Св. стверджує, що ні один ні другий обвинувачений не накликав на вічу, щоби вживали якихсь нелеґальних засобів у боротьбі за визволення.

На увагу д-ра Ганкевича, який пригадує, що король Людвик XIV. мав за ідеал те, щоби кожний селянин у Франції мав щодня курку в горшку, а мін. Складковський бачив свій ідеал у тому, щоби кожний хлоп мав свій виходок — св. каже, що згадка про виходки і мін. Складковського в промові о. Кун. була іронічна. По вічу не було ніяких заворушень, хоч те віче підчас промови сен. Кузьмина св. розвязав.

Св. *Владислав Коновка*, комісар слідчого відділу в Тернополі, заприсяжений, зізнає, що був на вічу в Тернополі і чув усіх промовців, але нині мало що з того собі пригадує. Повторює менш-більш те саме, що сказав його попередник. Його враження було таке, що ті промови були підбурюючі. На запити предсідника св. в загальному потакує. Після того прокуратор повторює свідкові ще раз усе те, що обом обвинуваченим закидає акт обвинувачення, що він знову потверджує. Предсідник звертає увагу, що св. уже про все те сказав, а це виводить прокуратора з рівноваги і він жалується, що предс. дозволяє оборонцям і їх свідкам говорити широко й подрібно, а його та його свідків спиняє і не дозволяє всього вияснити.

Після того ставили до свідка запити оборонці д-р Ганкевич і д-р Біляк.

### ЗІЗНАННЯ Д-РА БАРАНА.

З черги приступлено до переслухання свідка оборони, посла д-ра Ст. Барана.

Св. д-р *Степан Баран*, заприсяжений, зізнає, що це він отворив віче в Тернополі. Свідок виголошує після того довшу промову, в якій описує докладно хід того віча. Щодо промови о. Кун., то вона торкалася тільки внутрішньо-українських партійних справ і в ній нічого протипольського не було і не могло бути. Не чув також нічого про атаки на мін. Складковського за його відомі розпорядки в санітарних справах. Щодо промови обв. д-ра Заваликута, то вона торкалася відбудови краю й освітніх справ. Обв. говорив дуже спокійно й річево, критикуючи зарядження органів влади й виступаючи проти польонізації українських шкіл.

Голоситься до слова обв. д-р Заваликут і стверджує, що це він, обговорюючи відбудову краю, сказав, що 100.000 господарів у нас не відбудовано, а зате мін. Складковський будує виходки. Тому оба попередні прокураторські свідки сказали щодо цього неправду, заявляючи, що в Тернополі говорив про виходки о. Кун.

На запит д-ра Волошина св. стверджує, що віче в Медині не могло відбутися 1929 року, тільки в 1928 році, бо щойно від Тернополя почалися українські справоздавчі віча. Дальше св. стверджує, що все, що говорено на тому й інших вічах, було в рямках леґалізму. Промови польських опоз. послів і на вічах і в соймі були не менше різкі, а часами значно різкіші.

### ЗА КОНФРОНТАЦІЮ Д-РА БАРАНА З ОБОМА ПОПЕРЕДНІМИ СВІДКАМИ.

Після того прокуратор поставив внесення, щоби двох попередніх свідків, Полянського і Коновку, сконфронтувати зі свідком д-ром Бараном (до чого прилучилися й оборонці) на обставину, хто говорив на тернопільському вічу про виходки: о. прал. Куницький, чи д-р Заваликут? Трибунал приняв це внесення, після чого заряджено павзу.

По павзі предс. виснює зі свідком д-ром Бараном ще раз справу промови про виходки на терноп. вічу, але д-р Баран нині не в силі напевно сказати, чи і хто з них обох порушував цю справу на тому вічу.

Забрав знову слово прокуратор і взяв назад своє внесення в справі конфронтації. Тоді оборона заявила, що таки обстоює на цьому. Тому, що обох попередніх свідків годі вже було відшукати, предс. просить св. Барана зажлати до тої конфронтації, а тимчасом покликав на салю чергового свідка, б. посла Кунька.

### ЗІЗНАННЯ СВ. А. КУНЬКА.

Св. *Антін Кунько*, селянин, б. посол УНДО, зізнає заприсяжений, що був на вічу в Тернополі, але нині вже памятає з тих промов дуже мало. На всякий випадок промови були спокійні і зміст їх був непідбурюючий. Не запити оборонців заявляє, що до нього як посла зверталися по поміч та оборону й селяни поляки і він їх нераз боронив. На запит обв. д-ра Заваликута св. заявляє, що він не всилі собі пригадати, хто з обвинувачених говорив у Тернополі про виходки.

### ЕКСПЕРТИ В СПРАВІ ПОЛЬОНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ.

Св. *Іван Герасимович*, редактор „Рідної Школи" у Львові, заприсяжений, має зізнавати на обставину, як знищено українське шкільництво, разом з б. послом Михайлом Струтинським. Перед приступленням до зізнань того свідка прокуратор спротивився тому переслуханню, а реплікував обор. д-р Волошин і обв. д-р Заваликут, який прохав допустити тих обох свідків, бо інакше на обставину того, що він говорив на вічах про польонізацію шкільництва, не буде візвати свідків.

Трибунал пішов на нараду, після якої цьому домаганню відмовив, а одночасно й домаганню конфронтації д-ра Барана з Полянським і Коновкою, тому, що д-р Баран заявив при кінці, що не може собі тепер пригадати, чи і хто з обвинувачених говорив на вічу про виходки і мін. Складковського.

### ПРО ВІЧЕ В ҐЕРМАКІВЦІ.

З черги зізнавав свідок *Владислав Ґаєр*, управитель школи в Ґермаківці, заприсяжений. Він каже, що був на вічу в Ґермкаівці і чув, як обв. д-р Заваликут говорив, що назва „Малопольска" пішла з того, що тут мало поляків, що поляки польщать школи, що українців не приймають на посади, що переносять на захід, що в школах повинні українські діти вчитися своєї історії, а не історії Польщі, яка їх нічого не обходить, що українську землю парцелюють між мазурів, що обв. д-р Зав. давав приклад з Холмщини, де при відбиранні церкви православних полилася кров українського населення, словом говорив підбурюючо.

На запит обор. д-ра Біляка св. каже, що віче закінчилося спокійно і потім якихсь різниць між населенням села він не запримітив.

Св. Владислав Воцинський, селянин з Ґермаківки, римо-кат., заприсяжений, зізнає, що обв. д-р Заваликут говорив про положення шкільництва, нарікав на польських інспекторів, які є радше аґентами і т. д. Св. мав враження, що д-р Заваликут говорив підбурюючо.

На запит д-ра Біляка св. стверджує, що віче скінчилося спокійно і після того поляки й українці в селі жили між собою, як і передше.

### ЗІЗНАННЯ СВ. В. ШМАТИ.

Св. *Василь Шмата*, урядовець Повіт. Союзу Кооператив у Чорткові, заприсяжений, зізнає, що був на вічу в Ґермаківці та в інших місцевостях і основні точки промови посла Заваликута собі добре пригадує, тимбільше, що вона була всюди подібна. Св. переповідає ті точки і заявляє, що це була річева критика, а ніяке підбурювання. Найкращий доказ, що ніде представники влади не то не розвязували тих віч, але навіть одним словом не переривали промовцеві.

На запит прокуратора, в якій ціли св. їздив по вічах, він відповідає, що як громадянин має до цього право і реферував на вічах про виборчу ординацію.

На запит радн. Яґодзінського св. стверджує, що десь при кінці 1928 або з початком 1929 р. вийшов розпорядок РСУК, який забороняв урядовцям українських кооператив брати активну участь у політичних зібраннях. Від того часу св. на вічах не промовляє.

На запит д-ра Заваликута св. потверджує, що обвинувачений був кілька літ членом ради повітової, повітового виділу і комунальної каси в Копичинцях, де мав загальну пошану у всіх без ріжниці народности.

Черговий запит д-ра Заваликута до свідка щодо скількости спольонізованих шкіл у Копичинеччині й Борщівщині предсідник ухилює.

### ЩЕ ОДНО ПРОКУРАТОРСЬКЕ ВНЕСЕННЯ.

Після того забрав слово прокуратор і поставив внесення, щоби суд переслухав якогось Шиманського (мабуть аґента поліції), який вчора підслухав на коридорі, як свідки поляки Томаш Мацишин і Ян Деркач, оба з Глубічка, жалувалися, що вони нібито не могли всього виявити, бо їм грозив усякими карами, а навіть застріленням, парох Глубічка о. Казновський.

Негайно піднявся зі свого місця обор. д-р Ганкевич, що з уваги на те просив і в імени оборони переслухати негайно того Шиманського, і одночасно також о. Казновського.

Трибунал рішив по нараді відмовити обом внескам, мотивуючи свою відмову тим, що оба наведені прокуратором свідки зізнали тут те саме, що й у слідстві і тимсамим ніякого натиску на них не могло бути.

На цьому закінчилася нинішня розправа.

—o—

# Китайсько-японський конфл т загострюється.

**Японія готовиться заняти Шангай. Анґлійське поготівля. Китай приняв японський ультімат.**

З Льондону повідомляють, що ситуація в Шангаю зачинає загострюватися. Японський консуль у Шангаю вислав бурмістрові міста ультімат, якого речинець скінчився в четвер. Японці, якщо не дістануть сатисфакції, рішилися заняти місто, а це булоб конфліктом, що межує з початком китайсько-японської війни. Льондонські миродатні кола цим сильно занепокоєні. Американська нота Стімзона, яка надійшла до Льондону, домагається консультації у вашинґтонській умові. Становище Британії супроти цього домагання ще не виснене. Тимчасом британський уряд наказав змінити анґлійську залогу в міжнародній дільниці в Шангаю, що начисляє тепер 1.500 вояків. Відповідні запасні відділи спрямовані приспішеною дорогою до Шангаю.

Із Шангаю повідомляють, що влада китайського міста рішила приняти домагання японського ультімату. Зараз після одержання ультімату влада публичної безпеки видала розпорядки, що мають на меті ліквідацію протияпонських товариств у Шангаю.

—o—

# Важна культурна справа.

**У справі центральної наукової бібліотеки по українознавству в Німеччині.**

*Берлін, 21. січня 1932.*

Потреба наукової інформації про Україну за кордоном конечно вимагає заснування в Берліні центральної наукової бібліотеки по українознавству, яка була би для всіх доступна і булаб у стані давати наукові справки тим, хто їх потребує. До Українського Наукового Інституту в Берліні весь час звертаються з запитами вчені ріжних національностей, сподіваючись, що в культурній столиці всієї середущої Европи буде найлекше дістати потрібні справки по українознавству.

Дбаючи про заснування українських відділів при поважніших закордонних бібліотеках, Інститут старається розвинути свою власну бібліотеку до таких розмірів, щоби вона могла стати такою центральною українською бібліотекою. За пять років свого істнування Інститут зібрав поважну кількість цінних видань, так що його бібліотека в сучасному стані може служити за добру основу дальшої праці. Однак у теперішніх наших матеріяльних відносинах не може бути й мови про те, щоби подібну бібліотеку можна було урядити дорогою закупна.

Тому Український Науковий Інститут у Берліні звертається до українського громадянства, особливож до українських бібліотек і громадських інституцій, до видавців та книгарень з гарячим закликом підтримати його роботу, жертвуючи для його бібліотеки власні біжучі видання, а з давніших публікацій ті, що їх високоповажані жертводавці зможуть для тої цілі відступити. До українських бібліотек звертаємося з проханням, надсилати нам свої річні авідомлення, списки дублетів і вступити з нами в обмін дублетами. Зі свого боку ми будемо наші авідомлення й списки вимінного фонду регулярно подавати. В разі потреби Інститут перебирає на себе кошти пересилки.

При Українськім Науковім Інституті у Берліні істнує також загально доступна читальня, де всякий, хто цікавиться українським питанням, може познайомитись з нашою пресою. Складаючи сердечну подяку всім редакціям і видавництвам, які присилають нам безкоштовно свої видання, просимо їх продовжити надсилання й на цей 1932 рік. Приймаючиж під увагу, що для такої читальні дуже важним є представити українську пресу в цілому, звертаємось з проханням про безкоштовне надсилання своїх періодичних видань також і до тих редакцій, які досі цього не робили.

Інформація наукова є підставою всякої іншої, такої для нас потрібної інформативної праці. Твердо віримо, що українське громадянство допоможе нам поставити на належну висоту наукову інформацію в країнах германської культури.

*Проф. д-р Зеном Кузеля.*

Берлін, дня 21. січня 1932.

## Бомбовий замах на японський консулят у Шангаю.

ВАРШАВА, 28. I. ПАТ. Із Шангаю повідомляють: Сьогодні вранці на будинок японського консуляту кинули бомбу. Японський кружляк Юбарі в 12. контрторпедовцями причалив до пристані. Кораблі висадили на беріг 500 стрільців маринарки. Влада на просторі міжнародньої концесії в Шангаю оголосила виїмковий стан. Китайський бурмістр заявив неофіціяльно, що був би готов приняти чотири із поставлених японських домагань. Непорозуміння між китайцями тревають. 1.500 вояків Чан-кай-шека прибуло до Шангаю. Японці задумують заняти деякі стратегічні точки на китайській території. З Нанкіну повідомляють, що персонал японського консуляту евакуовано й він перебуває на японському кораблі.

**УКРАЇНСЬКІ ПЕТИЦІЇ В СОЮЗІ НАРОДІВ.**

ВАРАШАВА, 28. I. З Женеви повідомляють, що японський амбасадор із Брюселі та референт української справи в Союзі Народів д-р Сато відвідав польського міністра закордонних справ Залеського та відбув із ним довшу нараду у справі меншостевих проблем.

Справу українських петицій у справі тзв. пацифікації Східної Галичини, котру до вирішення Раді Союзу віддав у вересні м. р., „комітет трьох" буде розглядати та дуже правдоподібно оконечно полагодить її Рада Союзу Народів у пятницю, або в суботу цього тижня.

**РЕВОЛЮЦІЯ в САН-САЛЬВАДОРІ ЗДАВЛЕНА.**

НЮ-ЙОРК, 28. I. ПАТ. При допомозі дуже гострих засобів військовій владі в Сан-Сальвадорі удалося здавити комуністичні заворушення, при чому згинуло багато людей. Між іншим розстріляно 18 комуністів, задержаних у касарні в Сонсанато.

## Дрібні вістки.

Число безробітних в американських Злучених Державах обчисляють на 8.300.000 осіб.

В Шампарані (Індії) прийшло до кривавої сутички між поліцією та індійськими демонстрантами, наслідком чого згинуло кількох людей.

Дві тирольські громади іменували архикн. **Оттона Габсбурга** почесним горожанином і вислали до нього чолобитні адреси.

Члени Гаймвери в Баденії видали відозву з покликом іменувати архикн. **Оттона** почесним горожанином Бадену.

Бельгійський парлямент ствердив, що **Бельгія втратила** на спадку англійського фунта 650 міліонів франків.

## ОСТАЧНІ ВІСТИ

**УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДШКОДУВАННЯ ЗА „ПАЦИФІКАЦІЮ".**

ВАРШАВА, 28. I. На нинішньому засіданні сойм. адм. комісії розглядали внесення Українського Клюбу в справі відшкодувань за „пацифікацію". Референт пос. Стронський (ББ) сказав, що уряд і львівський воєвода заявили, що готові в конкретних і вказаних випадках усунути кожне надужиття. Також представники уряду в справі внесення Українського Клюбу про покриття коштів лікування людей невинно пошкодованих на здоровлю органами держ. влади підчас „пацифікації" у львівськім, станиславівськім і тернопільськім воєвідстві заявили, що в конкретних випадках пошкодовані можуть одержати передбачену поміч, одначе досі ним не користувалися. Референт вносить відкинути внесення. Від Українського Клюбу справедливість внесення мотивував пос. **Загайкевич.** Після живої дискусії більшість відкинула внесення Українського Клюбу.

**ВІДГОМІН ВИБ. НАДУЖИТЬ.**

На засіданні сойм. адміністраційної комісії розглядали внесення опозиційних польських клюбів, **Українського Клюбу** та Жидівського Клюбу в справі надужить при доповняючих виборах в окр. Перемишль. Референт пос. Дух (ББ) зголосив відкинути всі ті внесення. В дискусії пос. Верчак (НД) зазначив, що коли ББ жадає відкинення внесень, то тимсамим наче потверджує, що надужиття були. Віцемін. Наконечніков-Клюковський сказав, що установою для виб. справ є лише Найв. Суд. За це, що було при виборах годі винувати нижчі адм. установи, бо вповні відповідальні є міністри та воєводи. Тепер, коли адміністрація має тяжкі завдання, годі її обтяжувати збиранням матеріялів про виб. надужття.

Внесення про покликання надзв. комісії відкнули. Внесення ті опозиція зголосила як внесення меншости.

**СОЙМ. БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ СКІНЧИЛА ПРАЦЮ.**

**Відкинули українські внесення.**

Сойм. бюджетова комсія покінчила працю 28. I. У суботу розглядатимуть скарб. закон і ґен. реферат бюджету. Пос. **Хруцький** поставив внесення відкинути весь бюджет. Голосування над цим внесенням буде при голосуванні над скарб. законом.

Приступили до голосування над внесеннями та резолюціями. М. ін. відкинули резолюцію пос. **Загайкевича,** яка домагається скасування наглих судів, резолюцію пос. **Великановича** про заосмотрення інвалідів УГА. Пос. Полякевич сказав, що ББ годиться на заосмотрення польських горожан інвалідів української національности, одначе не може прийняти внесення в тій редакції, в якій його предложили.

Резолюцію покищо відкинули. Її зголосять на пленумі сойму в іншій редакції.

**ЗЛОВИЛИ ЦЕРК. ЗЛОДІЇВ.**

У Львові на Сонячній вул. поліція приловила Каз. Яргулінського й Андр. Самагальського. У їх валізці найшли зол. монстранції, 4 позолочувані чаші, 2 зол. таци і 1 кґ. срібла з поломаних судин. Це все із церкви в Дроговижі (пов.) Жидачів.

**ВІДЕНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЧИНЕНИЙ.**

У віденськім університеті прийшло до протижидівських ексцесів. Були ранені. Університет і всі ун. установи зачинені, аж поки влада не дістане запоруки повного спокою.

## НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-16.** 792—?

— **Для Пань,** що хочуть навчитися крою і шиття діточого вбрання, уладжує кооп. „Труд", Львів, Ринок ч. 39, спеціяльний **курс крою** діточого білля, суконок, убрань для хлопчиків, плащиків. Місячна оплата 15 зол. 1256 2-2

— **Як „льояльні" русини пп. Бачинського й Яворського нельояльно надуживали інституцію Радія?** Кермании програмової секції львівського відділу Польського Радія, відповідаючи в середу 27. ц. м. у „почтовій скринці" ріжним радіослухачам на їх письменні запити, вимоги й застереження, — згадав також про нашу замітку зперед кількох днів про „радіо і політику" чи вірніше — про політику у польському Радіо. Отже представник львівського Радія **заявив** вчора авторитетно, що хор з Ляшок „**надужив** довіря" Радія, співаючи замість колядок і щедрівок — московський гимн „Пора за Русь святую". На закиди управлювання політики при складанні програм і підшукуванні виконавців, представник Радія нічого суттєвого не сказав, бо не міг сказати, знаючи напр. в останніх двох конкретних випадках так само добре, як і ми, що колиб не виключно польські політичні мотиви, то нікому й на думку не прийшлоб надавати на Рідзво Службу Божу — зі Станиславова або ангажувати продукції **„chóru włościańskiego"** з Ляшок, безпосередньо після його виступу на гарнізоновому Йордані на Марійській площі! Гадаємо, що й панам із Радія тепер не дуже приємно після розголошення такої величавої станиславівської проповіди й гимну „Пора за Русь". Але треба позбутися фальшивих політичних категорій у справах, що з політикою не повинні мати нічого спільного, а не буде й „каценямме-ру" з „надуживанням довіря". Не треба напр. великої геніяльности, щоби знати, що не слід ставити перед мікрофон імпрези пп. Бачинських і Яворських, бо тоді завжди те „довіря" наражене на небезпеку...

— **Конфіската образу Ісуса Христа.** У Мишковичах-Хатках відбулася оногді поліційна ревізія в господаря Миколи Пастуха. Шукали за нелеґальною літературою, але нічого не найшли й забрали образ Ісуса Христа. Мабуть цей образ „підозрілий" тому, що Христос намальований у вишиваній сорочці з гуртом дітвори... Поліційна конфіската образу Ісуса Христа це покищо унікат, навіть у пребагатому на всякі чудасії українському досвіді з поліційно-конфіскаційними несподіванками.

— **Виклади на українські теми.** Австрійсько-закордонний студентський Союз у Відні влаштував 18. ц. м. виклад доц. д-ра Коха на тему: „Українці. Нарід між заходом і більшовизмом". Заповіджений теж виклад д-ра Коха про церковну східну проблему.

— **Після вильосування картин в Українському Т-ві Прихильників Мистецтва.** Виділ Українського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові, у звязку зі своєю давнішою постановою кожнього року розділювати між членів т-ва картини призначені мистцями, на засіданні 27. січня 1932 р. вильосував чотири картини. Припали вони: о. ректорові Сліпому — „пейсаж"-акварели — арт. мал. Заяця; радникові Ракові Ант. — „церква"-олій — арт. мал. Стефановичевої; студент арх. Грицаєві Ірид. — „жінка"-олій — арт. мал. Козакевичівної; інж. Шепаровичові Львові: ґрафіка арт. мал. Кульчицької.

— **Про студії хемії в Данціґу.** Т-во Українських Студентів Хемії „Смолоскип" у Данціґу просить всіх товаришів і товаришок, котрі постановили студіювати хемію у Високій Технічній Школі в Данціґу, негайно подати свої призвища Т-ву (на адресу: Danzig — Landfuhr, Technische Hochschule), щоби можна було зарезервувати для них місце в хемічній лябораторії.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ"

у Львові повідомляє, що з днем 1. лютого ц. р. переносить свої бюра до власної камениці

в Ринку ч. 38. II. поверх.

1271 3-4

— **Прикра помилка.** За „Прагер Прессе" з дня 15. січня ц. р. подали ми сумну вістку про смерть д-ра Мих. Бращайка, лікаря в Ужгороді. Тепер дістали ми листа з Ужгороду, з якого довідуємося, що д-р Михайло Бращайко, ужгородський адвокат, взагалі не хорував, а лікар д-р Антін Бращайко вправді був поважно хорий, але зовсім не помер, а живе і тому не впав жео

твою свого лікарського звання". Помилка, як бачимо, дійсно прикра. Вона свідчилаб хіба про те, що д-р Антін Бращайко буде довго жити, чого ми з цілого серця йому бажаємо разом з успіхом у громадській його праці. — Шановного нашого інформатора, автора згаданого листа, при цій нагоді повідомляємо, що надана ним з Відня кореспонденція до нас не дійшла.

**— Ще про справу Горгонової.** Суд вирішив задержати інж. Зарембу в тюрмі й переслухають його знову; завтра мають переслухати Горгонову. — Розправа проти Горгонової почнеться найшвидше в березні.

**— З краєвої хроніки.** Робітника в лісовому підприємстві Михайла Чижика з Озерян придавив звалений дуб на смерть. — На рейках біля стації Куткір знайшли трупика 6-місячної дитини. — 30-літню Анну Ціпівну розїхало авто 29 Льв. на шляху Яворів—Львів. Поліція веде слідство. — Пожежа на передмісті Яворова—Наконечне зробила шкоду до 10.000 зол.

**— Підроблений диплом лікаря на Познанщині.** Лікар у Вольштині Володислав Гайовський зголосив свою кандидатуру на головного лікаря місцевої лічниці та до подання залучив диплом, виданий 1920 р. у Празі. Виявилося, що диплом був підроблений, бо первісно був виданий для Володислава Гая. Цей диплом Гайовський нострифікував у познанському університеті. Познанська прокуратура веде слідство.

**— Оконечні підсумки населення Польщі.** Головний Статистичний Уряд у Варшаві повідомляє, що 9. грудня м. р. в день загального перепису населення Польщі разом із військом нараховували 32,120.020 мешканців. — У цілій Польщі випадає на 1 км² території 82,2 мешканців; у львівському воєвідстві 110,1; у тернопільському 97,9; у станиславівському 87,3; у волинському 58,3; у поліському 30,8 мешканців на 1 км². В інших воєвідствах найбільше мешканців на 1 км² має шлеське з 307,1 та найменше після волинського — виленське воєвідство з 44,0.

**— Нова приклонниця Ґандія.** Молода 22-літня американка Ніля Кук за приміром теперішньої секретарки Ґандія, доньки англійського адмірала Слейда, проголосила себе ученицею-приклонницею Ґандія. Вона вживає таких харчів як Ґанді — їсть лише овочі й пє молоко кози. Представникові преси заявила: „Слухаю внутрішнього голосу, що наказує мені йти за Ґандієм". Ряди приклонників Ґандія зростають; найбільше фанатизму виявляють жінки.

**— З Т-ва „Зоря" у Львові.** Черговий реферат п. з. „Життя українських ремісників у Зединених Державах Америки" виголосить д-р Целевич у неділю 31. січня ц. р. в 12. год. полудня в домівці „Зорі" при вул. Вірменській ч. 25.

**— Усім українським власникам реальностей у Львові до відома.** Союз українських власників реальностей у Львові взиває всіх власників реальностей у Львові та прилучених до нього громадах, щоби зголошувалися до секретаріяту Союзу при вул. Підвалля ч. 9. кожного дня крім неділь і свят від 12—1. год. полудня. Всякі інформації можна добути в тій самій домівці кожної суботи від 6—7 год. вечором.

**— Виставку картин Фелікса Виґживальського** відкриють у Промисловому Музеї, при вул. Дідушицьких 1 — заходом польського Т-ва Прихильників Штук Красних у Львові — в неділю 31. січня ц. р. в 12. год. полудня. Виставка обіймає 100 картин мистця. Виставка буде відчинена від 10—15 год. кожного дня.

**— Оповістка Каси Хорих.** „Каса Хорих" у Львові повідомляє, що через грипу припиняє на якийсь час відвідини недужих у санаторії при вул. Курковій ч. 31.

——o——

## Дописи.

З ГОРОДЕНЩИНИ. **(„Спрежисти" керовник школи; перепис населення, радикали і наші патріоти).** Село Жуків (почта Обертин) було завжди наражене на деморалізацію від тутешніх двірських звичаїв і ріжних людців. Є тут напр. такий „сельроб" Бакай, який при останніх виборах до сойму розбив голоси і майже половину їх забрав для Сельробу. Велику ролю грає тут також керовник школи (польської) не так своїм розумом, як усякими штучками. І так, коли його навіть тутешні так звані поляки не хотіли на радного до громадської ради і коли взагалі при дворазових виборах до громадської ради українці мали всі чотири кола, то вже при третіх виборах поляки взяли два перші кола. Тимчасом поляки не мають тут навіть 25 проц. населення. І хоча українці зробили донесення до прокураторії на зловживання при виборах, то проте пан керовник є дальше радним, перманентним предсідником всяких комісій і вічно політикує, а його ученики як мають раз на тиждень науку, то ще добре. Так було і при переписі населення. Три дні перед переписом і три дні підчас нього ходили шкільні діти попід школу, бо всі тутешні учителі поляки мусіли їздити до Обертина на конференцію, де їх керовник 7-кл. школи ендек — Жесьньовецкі поучував, як мають бодай „зменшити меншини"! Комісарами стали самі поляки: керівник школи Мусора, його жінка учителька, учителька Бентковська (мазурка), громадський писар Ліпінський і один жид з Обертина. Списували лише по польськи в день, а вечорами в школі доповнювали і „поправляли". Так виговорилася сама учителька Мусорова перед одним українцем, що обстоював, щоб йому дати польсько-український друк: „о цо пану ходзі, і так бендє мусяла то пшепісаць по польску, бо в Варшаве не розумєйом по руску". Свідок радний Микола Максимюк. Ще кілька слів про тут. радикалів чи радше сельробів. Виною тутешньої гризні є головно особиста ворожнеча між провідниками радикальних дубів, які мають монополь до всяких установ; дальше в неменшій мірі причинилась до того компромітація радикальних послів з тут. округи як Клим Стефанів з Коломиї і війт з Жабя Шекерик-Доників. Деморалізуючим вкінці є факт, що інтелігенція ніколи ніде не показується з своїх кривок і шкаралущ, — навіть ті, що перебувають тут на святах і вакаціях цілими роками не дають ні одного відчиту в читальні. Не мав Жуків щастя і до священиків, бо віодин не полишив по собі ніякої доброї згадки ані памятки. От і тепер шкільна дітвора вже 4 рік без катехита, а все те добра почва для всякого сельробівства і хрунівства.

**Громадянин**

——o——

## Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. І. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 2·80 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·10 зол., копу яєць 4·00 зол.

# ОГОЛОШЕННЯ

## Театри.

**Великий Театр.**

Пятниця, 29. І., год. 8. веч. 1. „Чорна дама з сонетів". 2. „Вовки в ночі".
Субота, 30. І., год. 8. веч. 1. „Чорна дама з сонетів". 2. „Вовки в ночі".
Неділя, 31. І., год. 8. веч. 1. „Чорна дама". 2. „Вовки в ночі".

**Театр Ріжнородностей.**

Пятниця, 29. І., год. 8. веч. „Роксі".
Субота, 30. І., год. 8. веч. „Роксі".
Неділя, 31. І., год. 4. попол. „Роксі".
Неділя, 31. І., год. 8. веч. „Роксі".

## Кіна.

**АПОЛЬО**: „Улани, улани"!
**КАСІНО**: „Роман" (із Ґретою Ґарбо).
**КОПЕРНИК**: „Тайна секретарки" та „Пригоди Томи Соєра".
**ЛЕВ**: „Вогонь".
**МАРУСЕНЬКА**: „Тайна секретарки" та „Пригоди Томи Соєра".
**МІРАЖ**: „Геть із коханням!" (Ліліяна Гарвей).
**ОАЗА**: „Смолоскип".
**ПАН**: „Сірий дім".
**ПАЛЯС**: „Чотирьох із леґії".
**ПАСАЖ**: „Кровавий напад на фарму" (Вільг. Лягден) і звуковий додаток.
**ПРОМІНЬ**: „Княжна джезбенду".
**СОНЦЕ**: „Манолеску" та „Тайна реставраційного кабінету".
**СТИЛЕВЕ**: „Знакома із спального вагону" (Марлена Дітріх).
**УТІХА**: „Козацьке кохання" та „Прикордонний леґіон".
**ХИМЕРА**: „Ранґо" та звуковий додаток.

## Програма радіо.

Неділя, 31. січня 1932.

Ляйпціґ (259,3) 19.30 Література. Льондон (355,9) 17.00 Концерт. Гельсінґфорс (366,1) 16.00 Хор. Гамбурґ (372,2) 15.00 Оперетка. Букарешт (394,2) 17.00 Румунська музика. Берлін (418) 22.15 Танкова музика. Рим (441,2) 21.00 Концерт. Лянґенберґ (472,4) 20.00 Оперетка. Прага (488,6) 18.00 Пісеньки. Міляно (501,7) 17.40 Танкова музика. Брюсель (509,3) 21.00 Концерт. Відень (517,2) 19.00 Пісні. Рига (526,4) 22.00 Нові танці. Мінхен (532,9) 15.15 Концерт. Будапешт (550,5) 17.45 Хор. Осльо (1083) 22.35 Танкова музика.

**Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!**

## Львівське радіо.

Субота, 30. січня 1932.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Шкільний ранок. 12.45 Концерт. 12.40, 14.00, 14.20 Господарські гутірки. 14.15, 15.00, 15.40 Грам. кружок. 15.25 „Для дітвори". 15.45 Грошева біржа. 15.50 Грам. кружок. 16.20 Радіохроніка. 16.40 Грам. кружок. 17.10 „Революція давніше й тепер". 17.35 Спів. 17.50 Народне оповідання. 18.05 „Повість про Роланда". 18.30 Концерт. 18.55 Всячина. 19.15 Листування. 19.45 Радієвий щоденник. 20.00 „На овиді". 20.15 Легка музика. 21.55 „Муки Танталя". 22.10 Концерт. 22.50 Танкова музика.

## ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

**„Заграва" Укр. Театр І. Волощука.**

КАЛУШ: саля „Нар. Дому".
1. ІІ. — „Поїзд Марево".
2. ІІ. — „20 днів тюрми".
3. ІІ. — „Шумі Маріца".
4. ІІ. — „Ромео і Юлія".
5. ІІ. — „Запорожець за Дунаєм".
6. ІІ. — „Для щастя".

СТАНИСЛАВІВ: саля Укр. Сокола.
8. ІІ. — „Поїзд Марево".
9. ІІ. — „Танок Венери".
10. ІІ. — „20 днів тюрми".

БОГОРОДЧАНИ: саля „Нар. Дому".
11. ІІ. — „Поїзд Марево".
12. ІІ. — „20 днів тюрми".
13. ІІ. — „Для щастя".
14. ІІ. — „Запорожець за Дунаєм".

**Т-во Укр. Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт у Львові** прохає усі повітові Збіркові Комітети, які переводили в днях 17—19. січня ц. р. збірку жертв на вдів і сиріт по членах УГА переслати негайно на адресу Товариства звіт із переведених у повіті збірок і збіркові списки. Рівночасно прохає усіх П. Т. Збірщиків Львівського Повіту, які одержали збіркові списки звернути ці списки та зібрані гроші. Списки і звіти потрібні до зладження загального звіту зі збірки для адм. влади. **Виділ Т-ва Укр. Фонд Воєн. Вдовиць і Сиріт, Львів,** Руська ч. 3/ІІ.

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

**ГОДИННИКИ** направляє найдбайливіше — Домбровський - Розварженський, Академічна 2. 1246 1-15

**ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Й. ГІРШШПРУНҐА,** Личаківська 34. Вписи на 5-місячний вечірний торговельний курс відбуваються щодня від 10—12. і 4—7. Стенографія. Писання на машинах. 1302 1-1

**КУПЛЮ** уживану подорожню (portable) машинку до писання „Ундервуд" або „Ремінґтон". Зголошення під „Машина". 1297 1-2

**КІМНАТА** фронтова, умебльована, Супінського 8. партер на право, негайно до винайму. 1287 2-3

**СОНЯШНА,** гарно умебльована кімната з окремим входом (від клітки сходової) у здоровій околиці Львова (Личаків) зараз до винайму. Інформації в Адміністрації „Діла". 3-3

**АДВОКАТСЬКИЙ КАНДИДАТ** з 4-літньою практикою шукає місця в адвоката за скромною винагородою. Ласкаві зголошення до „Діла" для „Я. О." 1269 2-5

**ПРИЙМУ** на станцію 2 учениці (студентки або учеників, з нижчих кляс), евентуальна поміч в науці. Зголошення до адмін. „Діла" під: „Добра опіка". 1270 2-3

**ІНТЕЛІҐЕНТНА** жінка в середному віці шукає місця господині — кухарки. Займеться цілим господарством. Зголошення до адмін. „Діла" під „Господиня". 1301 1-1

**ШУКАЮ** покою з кухнею за місячним коміринм в околиці головного двірця. Зголошення: Григорій Романович, почтовець, Львів 25 — Левандівка, Варшавська 87. 1299 1-1

## ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

**НАЙМИЛІША РОЗРИВКА.**
**Радіовідбірник і фотографічний апарат найдешевше і на догідні сплати купите**
**у ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС,**
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЯСЬКА 8,
гмах Шпрехера. — Тел. 86-08.
Фотографічна і Радієва робітня на услуги П. Т. Відборців.
1124 12-20

**Ширіть наш часопис!**

**Д-р мед. Василь Лотоцький**
бувш. лікар віденських клінік
ординує
в БОЛШІВЦЯХ.
1268 5-5

**НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ**

поручає слідуючі свої видавництва:

**Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.**

Адреса всіх видавництв така:
**BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41**
В переписці треба зазначувати:
**Ausland-Abteilung.** Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490) Почтове конто у Берліні: **Berlin, № 3.111.** 111-1

## Подяка.

Невмолима смерть ненадійно забрала нам Найдорожчу Жінку, Мамцю і Бабцю бл. п. Вікторію Фостяк.

Прибиті важким горем складаємо щире спасибі Всч. Духовенству: Всч. от. Семчишинові, Білинському, Приймові, Милевичові за звеличання похоронів і вшанування памяти Покійниці.

Велике спасибі Вп. Д-рові Гинилевичеві за дбайливе пікловання в часі недуги.

Вкінці велике спасибі всім Знакомим, Свояткам і Хорові, які поспішили віддати останню прислугу Покійниці і за вислови співчуття в нашому великому горю.

**Муж, діти і внуки.**

Львів-Сиґнівка 28. І. 1932.

**Присилайте передплату!**

## ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

**ФІЛІЇ „ПРОСВІТИ" В КОЛОМИЇ**

відбудуться дня 14. ІІ. 1932. в салі „Народнього Дому" в год. 12-тій, а на випадок браку приписаного статутом числа членів, збори відбудуться в год. 13-тій без огляду на число членів. Порядок: 1. Відкриття Зборів. 2. Прочитання протоколу з попередніх зборів. 3. Звіт уступаючого Виділу і Контрольної Комісії. 4. Вибір нового Виділу і делегатів на заг. збори „Просвіти у Львові. 5. Внески і питання.

**Виділ.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.